



ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ*



14.387

αφίξεις μέσω
θαλάσσης το 2018



48% περισσότερες
αφίξεις τους πρώτους
έξι μήνες του 2018 σε
σχέση με το 2017



17.924

μετανάστες και πρόσφυγες
στα νησιά



Πάνω από το **50%**
των αφίξεων είναι
γυναίκες και παιδιά



Σχεδόν **7 στα 10**
παιδιά είναι κάτω
των 12 ετών

77% των συνολικών αφίξεων
προέρχονται από "παραδοσιακές"
χώρες προέλευσης προσφύγων
Συρία, Ιράκ, ΛΔΚ, Αφγανιστάν

ΚΥΡΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ελλάδα αποτελεί μία από τις κύριες πύλες εισόδου προς την Ευρώπη, μαζί με την Ιταλία και την Ισπανία στην περιοχή της Μεσογείου. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες φτάνουν στην Ελλάδα τόσο μέσω των χερσαίων συνόρων της με την Τουρκία στο Βορρά (Εβρος) όσο και κυρίως μέσω των Ελληνοτουρκικών θαλασσίων συνόρων στο Αιγαίο. Το 2015 ένα εκατομμύριο περίπου πρόσφυγες και μετανάστες έφτασαν στην Ελλάδα στην πλειοψηφία τους, θεωρώντας την ως τον πρώτο σταθμό στην Ευρώπη και ως μια χώρα μεταβατική στο ταξίδι τους προς τον τελικό τους προορισμό στις κεντρικές και βορειότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας για τη μετανάστευση είχε σημαντικές συνέπειες στην διαχείριση προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα. Από τον Μάρτιο του 2016, όταν και τέθηκε σε ισχύ η συμφωνία, η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών και των προσφύγων που έφτασαν στην Ελλάδα περιορίστηκε στα νησιά, συχνά στα λεγόμενα "χοτσποτς" και σε δομές όπου προοριζόνταν για ολιγοήμερη διαμονή και όχι μακρόχρονη φιλοξενία.

Μόνο οι μετανάστες που θεωρούνται «ευάλωτοι» όπως ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με αναπηρίες ή σοβαρά προβλήματα υγείας, υπερήλικες, έγκυες γυναίκες και θύματα εμπορίας ανθρώπων, βασανιστηρίων ή άλλων μορφών βίας ή κακομεταχείρισης, υποθέσεις "Δουβλίνου" καθώς και εκείνοι των οποίων οι αιτήσεις ασύλου κρίνονται καταρχήν «παραδεκτές» μετά από σχετικές συνεντεύξεις, εξαιρούνται

* Στοιχεία έως 8 Ιουλίου 2018

από το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΕΕ-Τουρκίας, έτσι ώστε να μπορούν να μεταφερθούν στην ενδοχώρα όπου έχουν πρόσβαση σε κρίσιμες υπηρεσίες με βάση τις ειδικές ανάγκες τους. Ωστόσο, λόγω του αυξημένου αριθμού των αφίξεων και των κενών στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης στα νησιά, υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις στη διαδικασία διαπίστωσης ευαλωτότητας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, συχνά τα αιτήματα ασύλου των ενδιαφερομένων να εξετάζονται χωρίς να αξιολογείται κατάλληλα και να εντοπίζεται η ευλωτότητά τους.

Οι αφίξεις κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2018 ήταν 48% υψηλότερες σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα το 2017. Επί του παρόντος, 17.924 πρόσφυγες και μετανάστες παραμένουν στα νησιά του Αιγαίου - κυρίως σε 5 νησιά (Λέσβος, Χίος, Κως, Σάμος και Λέρος). Η Λέσβος συνεχίζει να επωμίζεται τον μεγαλύτερο αριθμό αφίξεων, έχοντας λάβει το 53% περίπου των συνολικών αφίξεων μέσω θαλάσσης το 2018. Ο αριθμός αυτός είναι σημαντικός και εξακολουθεί να ασκεί πίεση στο ήδη επιβαρυσμένο ελληνικό σύστημα υποδοχής και ασύλου. Υπερπληθυσμός, ελλειπείς και ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης, έλλειψη προστασίας και ασφάλειας είναι μόνο μερικά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες που βρίσκονται στα νησιά.



ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Οι Γιατροί του Κόσμου στοχεύουν στη διασφάλιση της πρόσβασης των μεταναστών και των προσφύγων σε βασικές υπηρεσίες υγείας στο Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων και Μεταναστών, που διατηρεί ο Δήμος Λέσβου στο Μαυροβούνι - ΚΑΡΑ ΤΕΠΕ (ΚΤ – συνολικής δυναμικότητας στέγασης ~ 1.300 ατόμων), καθώς και σε εναλλακτικές δομές φιλοξενίας στη Χίο σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, εστιάζοντας στις ανάγκες των πιο ευάλωτων πληθυσμών (όπως γυναίκες και άτομα που χρειάζονται ψυχοκοινωνική υποστήριξη, επιζώντες σεξουαλικής και έμφυλης βίας καθώς και άτομα με χρόνια προβλήματα υγείας).

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω της παροχής προσαρμοσμένων υπηρεσιών κοινοτικής ιατρικής από ιατρικές ομάδες των ΓΤΚ, οι οποίες περιλαμβάνουν πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, και διασύνδεση με το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Ταυτόχρονα, εκτός από την έμφαση στην ποιότητα και τον ανθρώπινο χαρακτήρα των παρεχόμενων υπηρεσιών, τα κλιμάκια των ΓΤΚ προσπαθούν να υποστηρίξουν τους δικαιούχους με κάθε τρόπο, μεταξύ άλλων μέσω και της διασύνδεσής τους με άλλα προγράμματα της Οργάνωσης στην ενδοχώρα (όπως δομές φιλοξενίας, προγράμματα διαχείρισης των πλέον ευάλωτων περιστατικών με σοβαρά προβλήματα υγείας κλπ), καθώς και παραπομπής σε άλλες οργανώσεις και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Οι δράσεις, επομένως, των ΓΤΚ έχουν σημαντικό και μακροπρόθεσμο αντίκτυπο όσον αφορά την ποιότητα ζωής των δικαιούχων και την διασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης σε ανθρωπιστικές υπηρεσίες.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2018



28

Προσωπικό



8.031

Συνολικός αριθμός ατόμων που έλαβαν υπηρεσίες



11.815

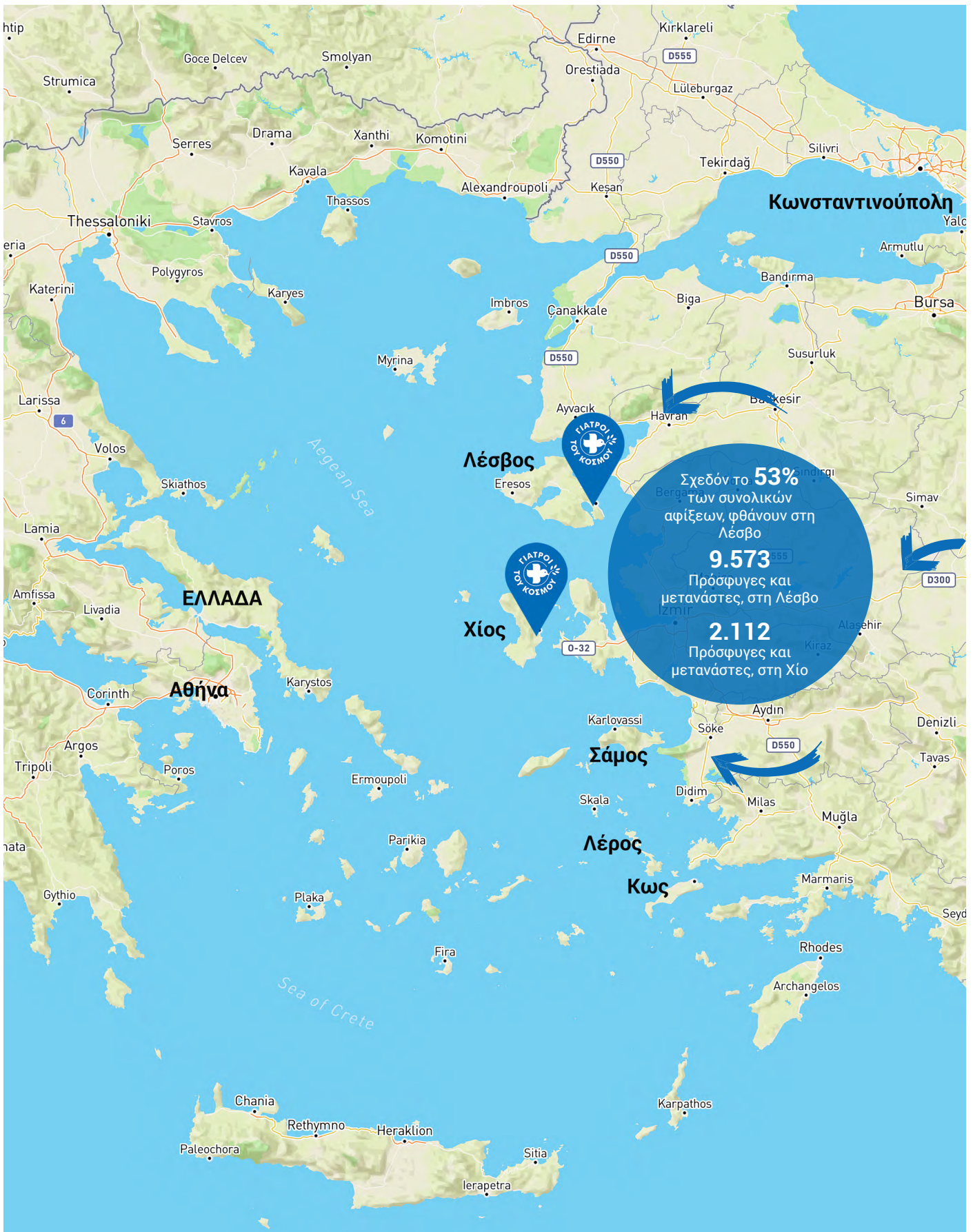
Συνολικός αριθμός ιατρικών επισκέψεων



11.366

Συνολικός αριθμός ενεργειών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης

ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ-ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ





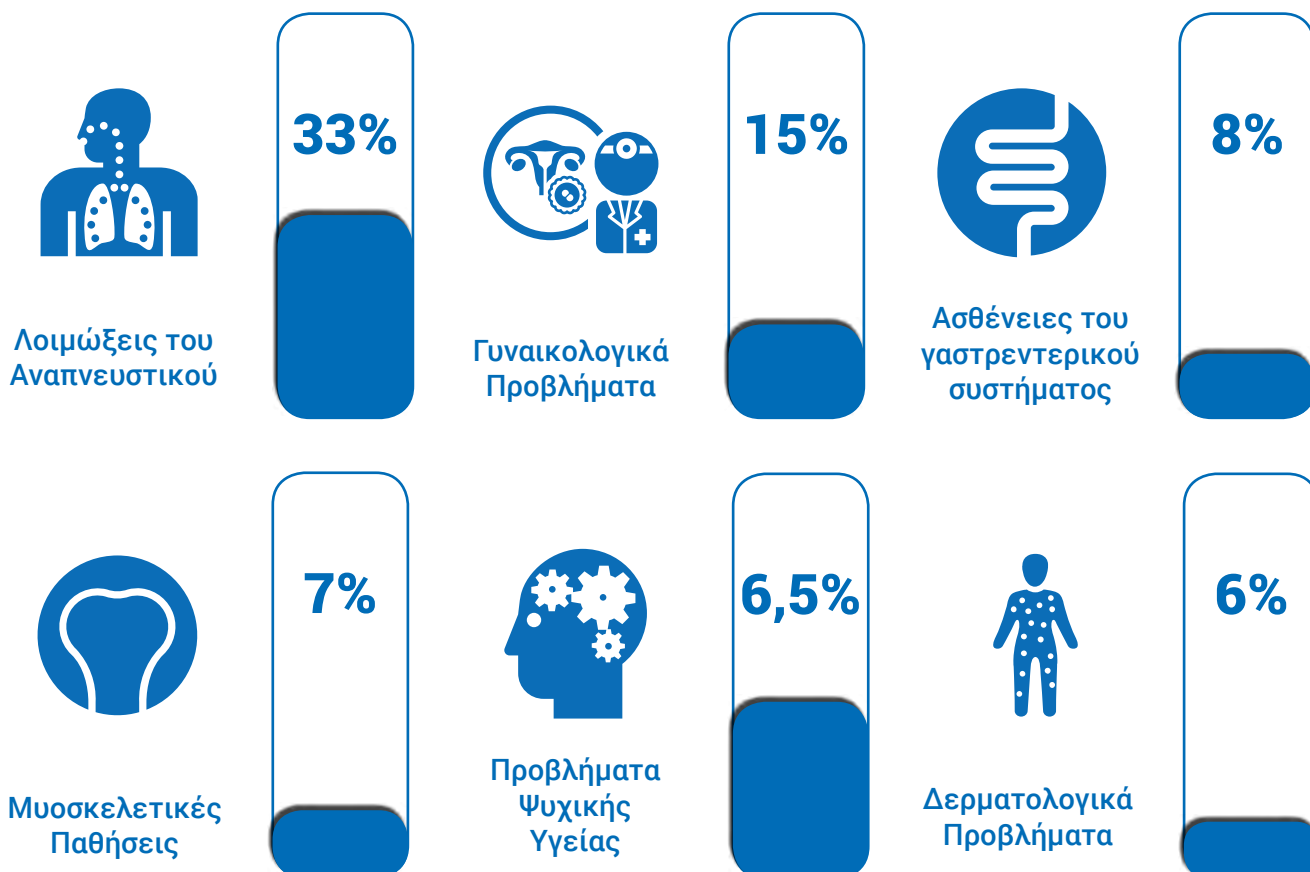
ΥΓΕΙΑ

Μια άμεση συνέπεια της παραμονής των ανθρώπων σε καταυλισμούς είναι η οριζόντια επιδείνωση της κατάστασης της φυσικής τους υγείας και της ψυχολογικής κατάστασης όλων των επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων. Οι άνθρωποι παραμένουν σε μια μετέωρη κατάσταση με αβεβαιότητα, αισθάνονται απουσία προοπτικής και το ηθικό τους είναι χαμηλό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν και την εκτίμηση των αναγκών στο πεδίο, παρατηρείται σημαντική επιδείνωση της ψυχικής υγείας των προσφύγων και των μεταναστών λόγω των σκληρών συνθηκών διαβίωσης και του περιορισμού της κυκλοφορίας στα νησιά, μετά την εφαρμογή της κοινής δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας. Το γενικευμένο αίσθημα φόβου, η χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών, καθώς και η σεξουαλική και έμφυλη βία αποτελούν σημαντικές πτυχές της επιδεινούμενης καθημερινής ζωής των προσφύγων στα νησιά.

Όσον αφορά στις γυναίκες και ειδικά τις υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, η κατάσταση είναι ακόμα πιο πολύπλοκη και απαιτητική: Οι έγκυες γυναίκες χρήζουν περιγεννητικής και μεταγεννητικής φροντίδας, οικογενειακού προγραμματισμού και παρακολούθησης γυναικολογικών προβλημάτων. Παράλληλα, πολιτισμικές διαφορές και περιορισμοί καθιστούν την φροντίδα αυτή πιο δύσκολη. Μολονότι οι εναλλακτικές δομές φιλοξενίας προσφέρουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και θεωρητικά ευκολότερη πρόσβαση στις υπηρεσίες, εντούτοις οι ανάγκες για παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης, καθώς και σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας παραμένουν υψηλές και σε μεγάλο βαθμό δεν καλύπτονται. Οι λόγοι πολλοί και διάφοροι, από την αδυναμία των εγκαταστάσεων του Εθνικού Συστήματος Υγείας στα νησιά να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ανθρώπων, ιδίως όσον αφορά στην ψυχοκοινωνική στήριξη, έως την πολυπλοκότητα των παθήσεων και ευαλωτήτων που αντιμετωπίζουν όσοι διαμένουν σε εναλλακτικές δομές.

ΣΥΝΗΘΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ



ΦΩΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΔΙΟ



“Συμπληρώνοντας σχεδόν 3 χρόνια από την ένταξή μου στο κλιμάκιο των Γιατρών του Κόσμου στη Λέσβο ως ιατρός πεδίου, ανάμικτα συναισθήματα και μνήμες έρχονται στην επιφάνεια.

Ήταν τότε που πρωτοαντικρίσαμε ανθρώπους απελπισμένους να βγαίνουν στη στεριά και να φιλούν το χώμα, βρέφη τυλιγμένα σε βρεγμένες κουβέρτες και επιμελώς κρυμμένα σε ταξιδιωτικούς σάκους, παιδιά που σε κοίταζαν με μάτια που αντανακλούσαν τον τρόμο και τον πόνο από όσα είχαν βιώσει, ανθρώπους κάθε ηλικίας που είχαν αφήσει στην απέναντι ήπειρο τις ζωές τους. Στους καιρούς εκείνους νιώθαμε όλοι ότι η παρέμβασή μας ήταν για αυτούς το χέρι που έπρεπε να αρπάξουν για να τους τραβήξει στην καινούργια τους ζωή, ήταν η ώθηση που χρειάζονταν μετά από ένα τόσο εξαντλητικό και επικίνδυνο ταξίδι για να συνεχίσουν μέχρι να φτάσουν στον τελικό τους προορισμό.

Δυστυχώς πολιτικές συμφωνίες, αποφάσεις και γραφειοκρατικές διαδικασίες άλλαξαν τη μοίρα των ανθρώπων αυτών και μαζί τον δικό μας ρόλο. Σήμερα έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους εγκλωβισμένους που πάσχουν από κοινά καθημερινά προβλήματα υγείας αλλά και από χρόνια νοσήματα παραμελημένα λόγω της δυσκολίας πρόσβασης στην υγεία στις διαλυμένες τους πατρίδες.

Στόχος μας πια είναι η παροχή πρωτοβάθμιας περίθαλψης, η ενημέρωση για την τήρηση καλών συνθηκών υγιεινής, η πρόληψη, ο εμβολιασμός των παιδιών, ο οικογενειακός προγραμματισμός, η προγεννητική φροντίδα των γυναικών αλλά και η διασφάλιση της πρόσβασης σε δομές υγείας για την ρύθμιση και παρακολούθηση χρόνιων προβλημάτων υγείας όπου αυτή είναι απαραίτητη σε ένα δύσκολο και απαιτητικό περιβάλλον. Είναι ένας αγώνας που απαιτεί τεράστια αποθέματα ψυχής, ένας αγώνας που όλα τα μέλη της ομάδας των ΓΤΚ δίνουμε καθημερινά με σκοπό την ανακούφιση των ανθρώπων αυτών και την ομαλή μετάβαση και ένταξή τους στη νέα πραγματικότητα..”

Έλλη Κατάνου, Ιατρός πεδίου, Κλιμάκιο ΓΤΚ Λέσβος



“Κατάγομαι από την Συρία και έχω δει με τα μάτια μου το ISS να σκορπίζει τον θάνατό στην οικογένειά μου. Δεν υπάρχει μεγαλύτερος πόνος στην ζωή ενός ανθρώπου από αυτόν της μάνας που χάνει τα παιδιά της. Τώρα διαμένω σε έναν ασφαλή καταυλισμό με πολλές οικογένειες στην Λέσβο, αλλά δεν μπορώ να χαρώ, καθώς καθημερινά στα παιδικά προσωπάκια που αντικρίζω βλέπω τα πρόσωπα των δικών μου παιδιών.

Από την πρώτη εβδομάδα που ήρθαμε στον καταυλισμό, ο σύζυγός μου με προέτρεψε να επισκεφτώ ψυχολόγο. Στην αρχή ήμουν διστακτική, αλλά τώρα μετά από αρκετές συνεδρίες καταλαβαίνω πόσο σημαντικό είναι και ευχαριστώ πολύ την ψυχολόγο για αυτό. Φυσικά κανένας άνθρωπος και κανένα μαγικό χάπι δεν μπορούν να βγάλουν από μέσα μου την οδύνη που βιώνω, αλλά ήταν δώρο για εμένα να έχω έναν άνθρωπο δίπλα μου να με ακούσει και να με συναισθανθεί. Οι περισσότεροι άνθρωποι όταν ακούνε τόσο επώδυνα βιώματα προσπαθούν να βρουν έναν τρόπο να εξαφανίσουν τον πόνο. Αυτό, όμως, προκαλεί περισσότερο καταπίεση παρά ανακούφιση. Η ψυχολόγος με άφησε ελεύθερα να εκφράσω τα αρνητικά μου συναισθήματα, να θρηνήσω για τον χαμένο παράδεισο και να αισθανθώ πως υπάρχει κάποιος δίπλα μου να με ακούσει με αυθεντικό ενδιαφέρον.”

Daanya, 23 ετών, γυναίκα πρόσφυγας από τη Συρία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Κωνσταντίνος Τρουπάκης, Επικεφαλής τμήματος Επικοινωνίας
communications@mdmgreece.gr , Τηλ: +30 210-3236225

Φωτεινή Κοκκινάκη, Υπεύθυνη τύπου
press@mdmgreece.gr , Τηλ: +30 210-3236225

Στάθης Πουλαράκης, Υπεύθυνος προάσπισης και διεκδίκησης δικαιωμάτων
advocacy@mdmgreece.gr , Τηλ: +30 210-3213150

